

Memòria final de la intervenció arqueològica realitzada a l'antiga fàbrica de gel la Sibèria

Carrer d'Àvila, 14-22/ carrer de Doctor Trueta, 120-134

Codi 028/22

Andrew Kelly

ÍNDEX

FITXA TÈCNICA.....	3
INTRODUCCIÓ	4
LOCALITZACIÓ I CONTEXT GEOLÒGIC	6
CONTEXT HISTÒRIC I INTERVENCIIONS PRÈVIES.....	8
TREBALLS DE CAMP I METODOLOGIA.....	12
CONCLUSIONS	30
BIBLIOGRAFIA.....	32
ANNEXOS.....	33
Annexos 1. Inventari fotogràfic.....	34
Annexos 2. Planimetries.....	40

FITXA TÈCNICA

Localització	Carrer d'Àvila, 14-22/ carrer Doctor Trueta, 120-134
Població	Barcelona, districte Sant Martí, Barcelonès
Codi d'intervenció arqueològica	028/22
Expedient	R/N 470 K121 NB 2022/1-37396 R/N 470 K121 NB 2022/2-37908 R/N 470 K121 NB 2022/3-38246
Dates de la intervenció	Del 21 de març al 31 d'agost
Execució de les obres	Certis obres i serveis S.A
Promotor de les obres	MRE-III-PROYECTO CATORCE S.L.U.
Tipus d'intervenció	Preventiva
Activitat autoritzada	Control arqueològic i excavació
Direcció tècnica	Andrew Kelly
Redactor	Andrew Kelly
Cronologia	S. XX
UTM(ETRS198931N)	X: 433028.2 / Y: 4582894.0

Resum actuació:

Dins el projecte executiu 22@ per transformar el recinte industrial de la Sibèria en pisos/ apartaments, s'ha produït un rebaix de tres metres en l'espai exterior del mateix solar, així com rebaixos també dins la mateixa fàbrica, buidada per dins anteriorment. S'ha requerit un control arqueològic per documentar possibles vestigis de la mateixa fàbrica o anteriors a aquesta, així com la possibilitat de trobar-se amb dos refugis antiaeris de la Guerra Civil. Finalment, no s'ha documentat cap refugi, però sí diversos dipòsits pertanyents a l'antiga fàbrica.

Paraules clau: Sibèria, patrimoni industrial, fàbrica, rebaix, segle XX.

INTRODUCCIÓ

A continuació es presenten els resultats finals de la intervenció duta a terme a l'antiga fàbrica de gel anomenada "la Sibèria", als carrers d'Àvila, 14-22 i Doctor Trueta, 120-134, al districte de Sant Martí, Barcelona. Aquesta, ve motivada per la realització d'un nou projecte urbanístic que afecta la fàbrica, juntament amb l'adjacent, Deslite, i el solar que els uneix.

4

En el cas de la Sibèria, serà buidada per dins per la construcció de pisos, mentre que l'espai on avui hi ha les restes d'un aparcament de cotxes es farà un altre de subterrani de dos pisos. L'obra, però, es realitza dins d'una Zona d'Interès Arqueològic; així, tal com marca la llei 9/1993 del patrimoni cultural català i el decret 78/2002 del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic, és necessari el control arqueològic de les obres per a localitzar i documentar possibles vestigis patrimonials que puguin quedar afectades pel projecte urbanístic.

Per tal de portar a terme el projecte, cal excavar unes rases d'un metre de fondària pels murs guia, i un cop consolidats els murs pantalla, rebaixar uns tres metres més el solar de fora la fàbrica, i uns 2 metres l'interior de l'edifici. És durant aquest procés de rebaix on es requereix un arqueòleg per tal de controlar i comprovar l'existència d'algun element arqueològic que pugui ampliar i aportar més coneixements històrics de la ciutat de Barcelona. També, és important el control arqueològic per la possible aparició de refugis antiaeris de la Guerra Civil Espanyola, ja que hi ha documents com l'atles de refugis que situen dos d'aquests a la zona a intervenir.

Al mateix temps, cal tenir en compte que la Sibèria és una fàbrica que inicia la seva activitat el 1910, per tant, fa més de cent anys, i es podria considerar en conseqüència patrimoni industrial. Segons l'ICOMOS¹, el patrimoni industrial el componen les restes de la cultura industrial que posseeixen un valor històric, tecnològic, social, arquitectònic o científic i que poden consistir entre d'altres, en edificis, maquinària, tallers, molins i fàbriques... El patrimoni industrial és l'evidència d'activitats que han tingut i encara tenen profundes conseqüències històriques. Els motius per a la seva protecció es basen en el valor universal d'aquesta evidència més que no pas en la

¹Carta de Nizhny Tajil sobre el Patrimoni Industrial (2003): (<https://www.icomos.org/18thapril/2006/nizhny-tagil-charter-sp.pdf>) dins el Projecte d'Intervenció Arqueològica redactat pel Servei d'Arqueologia de Barcelona.

singularitat de llocs concrets. El patrimoni industrial s'ha d'entendre com una part més del patrimoni cultural en general, de manera que és necessari tractar-lo com a tal, per la qual cosa és necessari garantir-ne la conservació i documentar-lo de la millor manera possible.

La intervenció ha estat molt prolongada en el temps, on fins i tot s'ha requerit d'un permís d'excavació i dues pròrrogues. Així, les obres es varen desenvolupar entre els dies 21 de març i 31 d'agost de 2022 en total, el primer permís sent del 21 de març al maig, i el segon del 13 de juny al 31 d'agost. Caldria destacar que no ha estat una intervenció fàcil pel que fa a la logística i tempos de l'obra, ja que hi ha hagut alguns canvis en l'execució del projecte en fase d'obra, alguns residus molt contaminants o alguns rebaixos realitzats alhora.

El director de l'excavació arqueològica ha estat l'arqueòleg Andrew Kelly, d'acord amb la corresponent autorització dictada per la Direcció General del Patrimoni Cultural dins el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya amb data del 18 de març de 2022, expedient R/N 470 K121 NB 2022/1-37396.

La promotora d'aquesta intervenció, MRE-III-PROYECTO CATORCE S.L.U., ha encarregat a Certis Obres i Serveis S.A. la realització de l'obra.

Memòria arqueològica de la intervenció realitzada a l'antiga fàbrica de gel de la Sibèria. Carrer d'Àvila 14-22 i Doctor Trueta 120-134. Codi 028/22.

LOCALITZACIÓ I CONTEXT GEOLÒGIC

Com s'ha mencionat amb anterioritat, la Sibèria es troba al districte de Sant Martí, concretament al límit entre els barris del Poblenou i la Vila Olímpica, formant part d'aquest últim, que els separa el carrer d'Àvila. La situació exacta on s'ha dut a terme el projecte i control d'aquest és la parcel·la amb les dades següents:

Fitxes cadastrals: 3130520DF3833A / 3130521DF3833A / 3130522DF3833A

Codis parcel·les: 10 05980 020 / 10 05980 021 / 10 05980 022

Coordenades UTM31N - ETRS89: X: 433028.2 / Y: 4582894.0

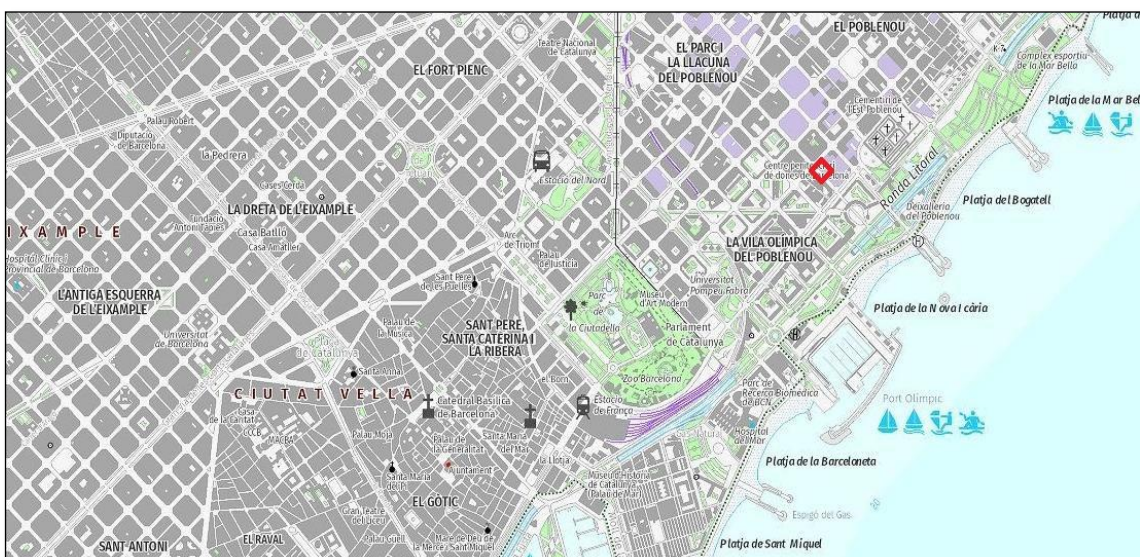

Figura 1. Localització del solar dins la ciutat de Barcelona. Mapa topogràfic de l'ICGC.

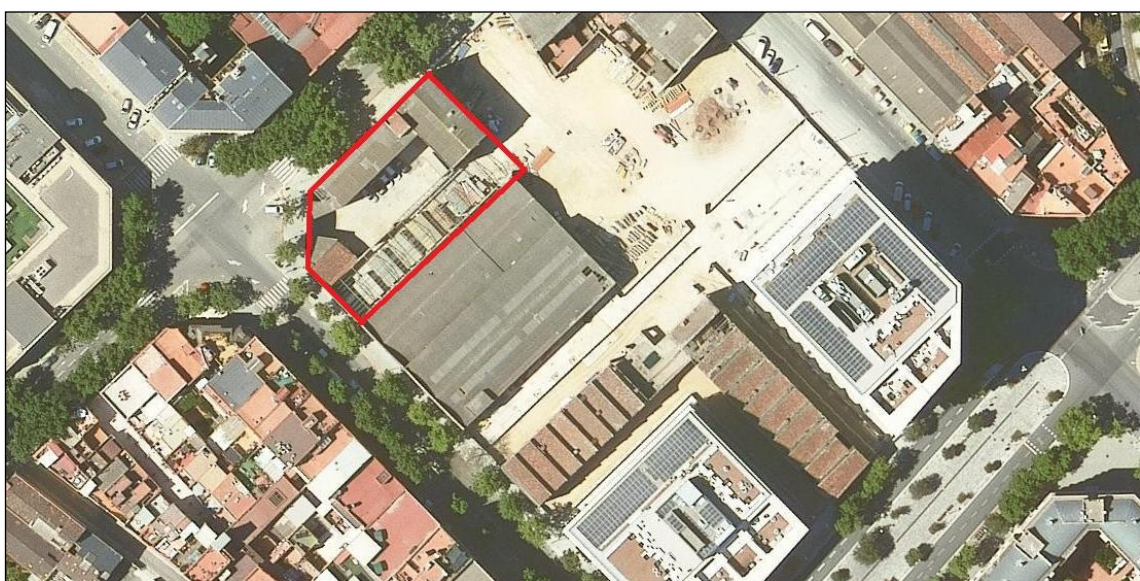

Figura 2. Vista aèria del solar on s'ha dut la intervenció. Imatge extreta de l'ICGC.

Des del punt de vista geològic, el solar en qüestió es troba al bell mig de la plana de Barcelona, una zona on els terrenys tenen un origen al·luvial-deltaic format per llims, argiles, sorra i graves. En trobar-se a poc més de 500 metres de la platja actual, ben segur que es documentaran les sorres ben aviat provinents dels camps de dunes i cordons litorals antics².

² Segons les dades proporcionades per l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya i el Projecte d'Intervenció Arqueològica redactat pel Servei d'Arqueologia de Barcelona.

CONTEXT HISTÒRIC I INTERVENCIONS PRÈVIES

El barri del Poblenou ocupa la part més baixa i propera a la costa del districte actual de Sant Martí, antic municipi de Sant Martí de Provençals. Històricament, a partir de la creació al·luvial de la plana de Barcelona, va ser una zona humida, pantanosa i d'aiguamolls amb llacunes, d'aquí a alguns topònims de carrers actuals com el de la Llacuna, igual que la parada de metro, i el Joncar. Uns segles després, entre el XII i XIII, la zona es va convertir en terrenys de pastura pel bestiar i zona d'abastiment per la ciutat de Barcelona, on també començaren a edificar-se algunes masies³.

Així, es tractava d'una zona abundant en aigua, que juntament amb la gran quantitat de terreny disponible per rendibilitzar i el seu baix preu va propiciar la instal·lació dels primers prats d'indianes a partir del segle XVIII. Al llarg d'aquest segle i el següent, doncs, es va produir una transformació de la regió, produint-se una veritable industrialització del municipi⁴.

L'aparició d'aquesta nova indústria porta, inevitablement, a un creixement demogràfic atret per les noves oportunitats laborals. I és que Sant Martí oferia unes condicions propenses per l'assentament d'aquesta indústria. Com ja hem dit, l'abundància d'aigua, la barator dels terrenys, estatge i aliments, i la possibilitat de transportar el producte final a la ciutat comtal ràpidament propiciaren el desenvolupament fabril del municipi.

Amb la revolució industrial i l'arribada de la màquina de vapor, que arriba a Catalunya a inicis del segle XIX, aquests processos entrelligats -industrialització i creixement demogràfic- no feren més que accentuar-se. Així, en les dècades de 1840-50 aquesta concentració d'habitatges fou batejada popularment com a "Pueblo Nuevo", donant-li nom al barri en l'actualitat. La construcció del primer ferrocarril de l'estat el 1848, connectant Barcelona amb Mataró, es va fer passar per les platges de l'antic municipi, convertint-se encara més en centre industrial i d'abastiment⁵.

³ Arxiu històric del Poblenou en línia: <https://www.arxiuhistoricpoblenou.cat/coneixer-poblenou/historia-del-poblenou/>

⁴ Ajuntament de Barcelona: <https://ajuntament.barcelona.cat/santmarti/es/el-distrito-y-sus-barrios/el-poblenou/historia-del-poblenou>

⁵ Arxiu històric del Poblenou en línia: <https://www.arxiuhistoricpoblenou.cat/coneixer-poblenou/historia-del-poblenou/>

Entre totes les indústries destacava la tèxtil, que després d'aquesta se'n van anar instal·lant d'altres a mesura que anava avançant la revolució industrial, amb els vapors, i posteriorment per les elèctriques. Aquesta concentració va arribar al seu pic a finals del segle XIX, on el Poblenou va guanyar-se el sobrenom del "Manchester català". És en aquest final de segle, concretament el 1897, quan Sant Martí de Provençals i altres poblacions del pla de Barcelona foren adherides a la capital catalana. Així, el Poblenou passava a ser un barri de la ciutat i l'antic municipi un districte⁶.

Al llarg del segle XX, essent Sant Martí part de Barcelona, el barri es va consolidar com a zona residencial obrera i industrial, on cresqué de manera molt accentuada la població fruit de la possibilitat de treballar a les fàbriques, fins al nivell de crear-se importants nuclis de barraques com el Somorrostro o Pequín. A partir dels anys seixanta, però, es va produir el procés contrari a la dinàmica dels últims tres segles, una desindustrialització i el consegüent alliberament de grans solars, que es van convertir ben aviat en tallers i magatzems. Fruit dels Jocs Olímpics de 1992 s'inicià una altra transformació del barri amb el projecte 22@, convertint-se en un barri atractiu per les empreses tecnològiques⁷.

Pel que fa a la fàbrica on es durà a terme la intervenció, la Sibèria, és un cas exemplar de les indústries de producció artificial de gel. Aquesta, juntament amb la de Sant Antonio, també al Poblenou, són les úniques fàbriques que romanen dempeus que es dediquessin a aquesta producció.

La indústria de gel artificial sorgeix, a Barcelona, a partir de la segona meitat del s. XIX, gràcies als avenços tècnics com fou el mètode Carré, on es fabricava gel per absorció contínua mitjançant amoníac. A partir de la dècada de 1920 es tractava ja d'una indústria consolidada i amb diverses empreses competidores, entre elles la Sibèria S.A., on la majoria es trobaven al barri del Poblenou, tot i que també n'hi havia hagut a l'Eixample, per exemple. Tot i que ja s'hagués fundat la fàbrica el 1910, és aquest mateix any quan es funda la Societat Anònima La Sibèria. En aquells moments, era la

⁶ Arxiu històric del Poblenou en línia: <https://www.arxiuhistoricpoblenou.cat/coneixer-poblenou/historia-del-poblenou/>

⁷ Ajuntament de Barcelona: <https://ajuntament.barcelona.cat/santmarti/es/el-distrito-y-sus-barrios/el-poblenou/historia-del-poblenou>

segona societat del sector a Sant Martí, amb un capital reemborsat de 2.475.000 pessetes. Així, el sector del gel va experimentar una gran expansió i va permetre acostar aquest producte a la restauració i a la vida domèstica, així com als sectors químics i sanitaris⁸.

Tret d'un parèntesi durant la guerra civil i els primers anys del franquisme, l'empresa visqué un creixement accentuat, sobretot a mesura que els electrodomèstics, la nevera en aquest cas, eren més assequibles per la població. A partir dels anys setanta, però, amb l'expansió del port de Barcelona cap al sud i la creació de Mercabarna, molts magatzems frigorífics es traslladaren a la Zona Franca o el mateix port, en detriment del barri del Poblenou⁹.

Amb els canvis en la producció de gel i la modernització de neveres, tant en l'àmbit domèstic com industrial, aquesta indústria ha acabat desapareixent. Com s'ha mencionat anteriorment, al Poblenou només queden dues de les antigues fàbriques de gel. La Sibèria és la més antiga i la que posseeix un interès arquitectònic més gran, ja que la seva façana, entre els carrers d'Àvila i Doctor Trueta, compleix els criteris i condicions per ser inclòs dins el Catàleg de Patrimoni Industrial del Poblenou, que obliga a la conservació dels principals trets arquitectònics i estilístics de la cara externa dels edificis¹⁰.

La primera notícia sobre la fàbrica data del 1912, on s'esmenta que dos socis, els senyors Christensen i Corominas, enviaren una sol·licitud per fer créixer el mur perimetral i encobrir una fàbrica la façana de la qual donava al carrer de Wad-Ras, 128 -actual Doctor Trueta-. Els dos capitalistes ja eren els amos d'una empresa de maquinària per fer gel. Sembla ser, però, que anteriorment a aquest permís ja existís una estructura per contenir aigua, fet que demostraria l'existència d'una indústria anterior¹¹.

En la dècada següent, es va sol·licitar edificar dues noves naus al mateix carrer Wad-Ras amb la cantonada del carrer d'Àvila. Es tractava d'una edificació de planta baixa

⁸ TATJER, MERCEDES. 2010

⁹ TATJER, MERCEDES. 2010

¹⁰ TATJER, MERCEDES. 2010

¹¹ TATJER, MERCEDES. 2010

amb funció d'emmagatzematge i una altra adossada de dues plantes amb despatx i habitatge del porter¹².

Al llarg de les dècades posteriors es porten a terme una sèrie de remodelacions per fer cabre cambres frigorífiques, maquinària, etc., fins a tenir la infraestructura actual amb planta baixa i tres pisos. A més, es va construir un garatge el 1962 al local 134 del carrer Doctor Trueta, amb instal·lacions de reparació i manteniment d'automòbils, on arquitectònicament destaca l'armadura de ferro que sostenia la cobertura de la nau encara visible avui dia. A partir dels setanta, el conjunt es va començar a llogar a seus, magatzems, o espais amb cambres frigorífiques que es llogaven, fins que el 1980 la part exterior es convertí en un garatge, que és el que observem avui dia¹³.

En total, l'empresa estigué formada per un conjunt de naus i edificis que ocupaven una superfície aproximada de 4.834 m² i 7.179 m² de construïts. Pel que fa a la mà d'obra que hi treballava, les fonts orals recollides en l'article citat parlen d'unes 70-80 treballadores en tres torns diaris a la dècada de 1960, moment àlgid de l'empresa¹⁴.

Pel que fa a les intervencions prèvies realitzades a la zona, a la carta arqueològica de Barcelona no se'n té cap constància de que s'hagi realitzat cap. L'únic element marcat és la possible localització dels refugis antiaeris número 148 i 58 de la guerra civil. Tanmateix, parlant amb el tècnic de medi ambient ha mencionat la realització d'unes rases fa uns anys en el solar que uneix la Sibèria i Deslite, que en principi donaren un resultat negatiu.

¹² TATJER, MERCEDES. 2010

¹³ TATJER, MERCEDES. 2010

¹⁴ TATJER, MERCEDES. 2010

TREBALLS DE CAMP I METODOLOGIA

El 21 de març es va començar la intervenció, amb una previsió inicial d'entre 6 i 8 setmanes. En arribar-hi, l'armadura de ferro prèviament mencionada ja havia estat remoguda, i l'interior del què havia estat la fàbrica es trobava completament buidat. A més, ja s'havien realitzat algunes cales, amb resultat negatiu, sense control.

12

Es va començar picant la solera de formigó de l'aparcament dels anys vuitanta, que tenia una potència d'entre 20 i 30 centímetres, amb el martell hidràulic d'una màquina giratòria. Sota aquesta, no s'observava res més que runa i sorra barrejades -i sense barrejar-, antics fonaments de les construccions fabrils, un pou central, amb les parets de formigó, i dues basses documentades en els plànols de 1950¹⁵, omplertes de grava i runa.

Per remoure aquesta solera es va trigar dotze dies laborals, i un cop aixecada es va procedir a fer un rebaix de poc menys de mig metre per sanejar el terreny. En aquest, ja es va considerar un problema que acabaria sent recurrent: la contaminació de terres. Fruit de l'ús de productes químics en les activitats productives fabrils, els residus han contaminat el subsòl del terreny. Per tractar-lo de manera segura, s'ha requerit un tècnic de medi ambient per coordinar l'extracció de la runa i sorres i traslladar-les a un abocador o altre segons el nivell de contaminació. Per exemple, es va haver de remoure uns conductes que contenien una mena de fuel líquid, però molt espès, que es filtrava a les sorres i emetia una pudor molt desagradable.

Realitzat aquest rebaix, es va iniciar l'excavació de les rases pels murs guia. Aquestes havien de ser de 0,70 tant d'amplada com de fondària, tot i que al final han resultat ser d'un metre d'amplada en alguns trams. En aquests, s'ha documentat el mateix que en el rebaix inicial: sorres amb runa i algun fonament antic. Així, la primera trinxera, la més llarga, es va realitzar arran del mur del pati exterior adjacent a la nau cedida a l'ajuntament, i no va presentar gaires problemes tret d'algun tram que es va haver de picar amb la màquina perquè es va localitzar molts fonaments d'obra antiga de maons amb morter o formigó; és en aquest tram on es van trobar alguns conductes plens de

¹⁵ A partir dels plànols d'un document on se sol·licita instal·lar una cambra frigorífica de 1950. Consultar Annexos 2.

fuel i una concentració d'aquests que passaven a la nau del costat. Tret d'aquests trams, la resta tractava de sorres i runa barrejada.

La segona rasa es va realitzar arran de la façana orientada al SE de l'habitació C. Aquesta, sí que va portar dificultats ja que es va haver de repicar el fonament de l'edifici, i es corria el perill de que la façana adossada a la paret original caigués - finalment es va optar per enderrocar tota la façana entre permisos-. Així, la rasa es va excavar picant els fonaments de l'edifici i el mur guia es va fer encabir entre la paret d'un dels dipòsits¹⁶ i la fàbrica. La tercera trinxera, ubicada arran de la paret adjacent a l'habitació B fins a la façana que dona al carrer d'Àvila, fou la més fàcil d'excavar, ja que només es documentaren sorres i argila disgregada.

En la rasa paral·lela a la façana del carrer Àvila, números 22-14, en el moment de portar a terme la trinxera es va documentar un altre dipòsit¹⁷, aquest inicialment semblava més modern i d'una altra obra, amb maons i sense la carcassa de ferro, omplert de runa i brossa actual. Es va haver de buidar bona part per després abocar i premsar terra per poder realitzar el mur guia.

Pel que fa a l'interior, a la sala B es va documentar novament una altra bassa d'aigua en el moment en què es van fer algunes cales sense control¹⁸. Es va poder observar, també, com la solera actual es trobava sobre un nivell de runa. En el moment de fer la rasa pels murs guia es va produir un canvi en el projecte, en comptes d'excavar la rasa pels murs guia al perímetre de tot l'edifici, es va optar pels micropilots, per la qual cosa aquesta àrea va restar inaccessible fins que s'acabés aquest procés. Aquest canvi es va deure, d'una banda, a la dificultat d'excavar una rasa amb la retroexcavadora petita, ja que alguns punts eren molt durs fruits dels fonaments de la fàbrica, i d'altra per no malmetre els murs de l'edifici.

En la segona habitació, la C, es va documentar una seqüència de soleres de formigó separades per la seva respectiva preparació, en la majoria tractant-se d'una mena de cautxú molt compacte i ennegrit. Sota la primera, es va documentar un pou reblert de runa. En la solera es trobava l'entrada, un orifici quadrat, amb una tapa a sobre. Es va

¹⁶ Bassa nº 1 a partir dels plànols d'un document per instal·lar una cambra frigorífica de 1950. Consultar Annexos 2.

¹⁷ Bassa nº 2 a partir dels plànols d'un document per instal·lar una cambra frigorífica de 1950. Consultar Annexos 2.

¹⁸ Bassa nº 4 a partir dels plànols d'un document per instal·lar una cambra frigorífica de 1950. Consultar Annexos 2.

entrar dins mitjançant les escales del mateix pou, i des d'una plataforma més elevada de runa compactada es va observar l'interior, però per raons de seguretat no es va poder mesurar ni documentar amb condicions per perill de desprendiment cap endins. Es va veure que la seva obra era de maons lligats amb morter, i a l'altra banda de l'estructura s'observava una obertura que havia estat tapiada que anava en direcció al dipòsit d'aigua de l'habitació B, acabada de mencionar. En els plànols no es contempla cap referència a aquesta estructura, però sembla que estaria vinculada a una fase de la producció de gel, sigui com a pou de glaç, drenatge d'aigua, etc.

Per arribar a aquesta primera fase es va trigar dos mesos, on es va treballar de manera molt intermitent. Així, el 30 de maig es va esgotar el primer permís, mentrestant, es portava a terme els micropilots i els murs pantalla fins a nou avís.

Figura 3. El solar aixecada la solera de formigó, amuntegada a la dreta.

Figura 4. El pati un cop remoguda la solera. S'observa la runa i terra disgregada a sota.

Figura 5. El dipòsit 1 omplert de graves.

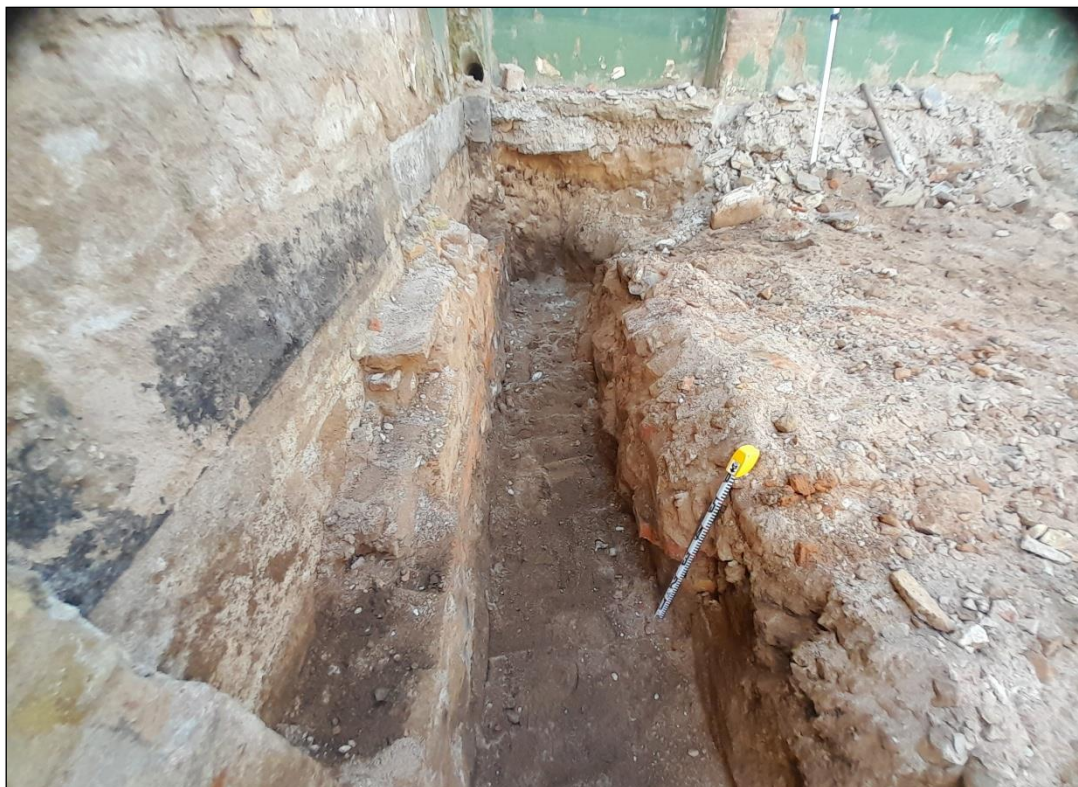

Figura 6. Tram de la primera rasa. S'observen sorres i runa.

Figura 7. Tram de la primera rasa. La màquina ha de picar antics fonaments.

Figura 8. Segona trinxera. S'ha hagut de picar els fonaments de la fàbrica per fer-la.

Figura 9. La segona rasa entre la bassa 1 -al centre- i la paret.

Figura 10. Tercera rasa, s'hi troben sorres barrejades amb runa.

Figura 11. Cantonada entre la tercera i quarta rasa. Amb runa i terra barrejada.

Figura 12. Cantonada entre rases 3 i 4. S'observa la runa barrejada amb el sediment argilós i sorrenc.

Figura 13. Excavació de la suposada bassa 2. S'observa el mur que delimita les sorres i les escombraries que farceixen el dipòsit. El revestiment també sembla modern.

Figura 14. La bassa 1 parcialment buidada.

Figura 15. Cala a l'habitació B on s'ha identificat el que sembla la paret de la bassa 4.

Figura 16. La solera de la sala C, picada.

Figura 17. Interior de l'habitació C, remoguda la solera

El segon permís es va activar el 10 de juny, per seguir amb el rebaix del solar pel soterrani i l'interior de les habitacions B i C. Amb la giratòria de nou, es va començar per buidar el dipòsit que hi havia a tocar del carrer d'Àvila, que contenia tota la runa moderna. Al haver-se realitzat tantes remodelacions i obres dins el recinte, i no necessàriament amb els permisos corresponents, i per tant documents, es difícil contrastar si aquesta estructura es tracta de la bassa 2 documentada en els plànols adjunts als annexos. Per la seva posició podria ser-ho, tot i que la obra sembla diferent a les basses 1 i 4, sobretot pel que fa a l'arrebossat i a l'àrea que ocupa, a part del fet que tingui tota aquesta brossa moderna.

Un cop buidada i enderrocada, s'ha pogut observar l'estructura metàl·lica. Sembla que inicialment existís la bassa representada en els plànols i que més tard es produís una remodelació, ampliant la original, desconeixent si amb la mateixa funció o una altra.

A banda i banda dels dipòsits, es documenten sorres barrejades amb runa. Arran de la paret que es comparteix amb els locals cedits a l'ajuntament, a la banda sud del solar, la potència era major que a la pantalla que dona al carrer doctor Trueta, que només tenia una gruixària d'uns 30 centímetres. Sota d'aquestes, es documenten sorres netes, de platja, i ja no s'hi troben antics fonaments ni runa.

Pel que fa a les basses per se, presenten una carcassa metàl·lica, on les parets estaven reforçades per uns murs de maons, i entre la xapa metàl·lica i l'obra de maó es trobava una mena de fuel com el dels conductes. La funció d'aquest líquid seria segurament el d'aïllant, però es desconeix el funcionament exacte.

A l'edifici B, un cop instal·lats els micropilots, es va procedir a acabar d'aixecar la solera per procedir amb el rebaix. Com s'ha mencionat anteriorment, es produí un canvi en l'execució d'aquest. El pla inicial era el de rebaixar per daus, però a l'haver utilitzat el sistema de micropilatge al llarg de tot el perímetre es va portar a terme un rebaix per extensió. Sota la solera inicial es va trobar la bassa 4¹⁹, reblerta de runa, igual que fora d'aquesta. En aquest cas es va baixar 1,55 metres i es va desmuntar el dipòsit, deixant només la base de formigó. Al costat s'observa que a la mateixa cota es troben sorres.

¹⁹ Bassa nº 4 a partir dels plànols d'un document per instal·lar una cambra frigorífica de 1950. Consultar Annexos 2.

A l'habitació C, es va seguir amb el rebaix sense cap imprevist. Es va anar picant les soleres i el cautxú o runa fins a la cota necessària. El pou mencionat anteriorment es va omplir de ciment, i la resta de l'habitació es va omplir de sorra estreta del rebaix del solar.

El rebaix inicial al pati va partir d'una cota de 3,70 metres sobre el nivell del mar, i com s'ha mencionat, les rases pels murs guia feien 0,70 x 0,70 de fons, pel que es va baixar en aquestes trinxeres fins tres m.s.n.m. Per la neteja superficial es va excavar 0,50 cm aproximadament, fins els 3,2 m.s.n.m. En els trams amb menys sorres i runa només hi havia trenta centímetres, pel que les sorres netes en algunes zones es comencen a trobar al passar els 3 metres sobre el nivell del mar. A la cota 0 és quan s'ha arribat al nivell freàtic, on no parava de sortir aigua del subsòl, i per això es va haver de treballar amb una bomba d'aigua. A partir d'aquí es va donar per acabada la intervenció, amb un resultat negatiu tant pel que fa a nivell d'estructures com material. Per realitzar les seccions, en tractar-se d'una obra amb una estratigrafia molt senzilla, per no dir nul·la, es va anar mesurant i acotant a mesura que treballava la màquina. La documentació gràfica és molt més extensa en els annexos per facilitar la maquetació de la memòria.

Figura 18. Estat del solar al iniciar el rebaix final.

Figura 19. Estat de l'habitació C al començar la segona fase.

Figura 20. Estat de la sala B a l'acabar d'instal·lar els micropilots.

Figura 21: Els micropilots col·locats al perímetre i la runa sota la solera inicial.

Figura 22. Base de formigó d'un dels dipòsits situats al solar.

Figura 23. Desmantellament dels dipòsits, s'observa com estava omplerta de runa i la carcassa metàl·lica.

Figura 24. Runa i escombraria que omplia la bassa 2.

Figura 25. Es pot observar com sota la sorra amb runa es troba la sorra neta.

Figura 26. La bassa 1 al destapar-se durant el rebaix, s'observa com la carcassa és recoberta d'un fuel espès.

Figura 27. El solar un cop extretes les basses i terra contaminada. S'observen només sorres.

Figura 28. El nivell freàtic ja apareix al final del rebaix.

Figura 29. Final del rebaix a l'habitació B. S'observa la solera del dipòsit 4.

Figura 30. Final del rebaix de la sala C.

CONCLUSIONS

Havent realitzat el control arqueològic, hi ha una sèrie de qüestions que caldria esmentar per tal d'avaluar el seu desenvolupament.

Tot i que l'activitat industrial de la Sibèria cedís entre les dècades de 1970-1980, es conserva molt poc d'aquesta època. Fruit d'usos posteriors en els últims quaranta anys, de la materialitat de la fàbrica i la seva estructura original se'n conservava molt poc, de fet, únicament les 3 basses mencionades. Si la fàbrica es trobés en un altre municipi o zona, més aïllada, les possibilitats de què es trobés més intacte serien més altes, però les dinàmiques capitalistes d'una ciutat en constant transformació com Barcelona provoquen la necessitat d'obtenir un benefici constant, que han provocat aquests canvis d'ús de la fàbrica, volent treure rèdit i utilitat, ja que el seu desús sol implicar pèrdues econòmiques.

De totes maneres, s'ha pogut realitzar un petit exercici de comprovació i comparació entre el que s'ha trobat al terreny i els antics plànols recuperats de l'Arxiu Històric Contemporani. En aquest cas, únicament ha estat possible aplicar-ho amb les basses, amb una acurada representació d'aquests dipòsits en la documentació.

Pel que fa al resultat del control arqueològic, ha estat positiu al haver-se documentat diversos dipòsits relacionats amb el procés de producció del gel de l'antiga fàbrica. No s'ha documentat, en canvi, cap estructura així com cap vestigi material anterior a la fàbrica. Tenint en compte els resultats del solar adjacent, Deslite, és possible que en el moment d'aixecar la Sibèria qualsevol resta d'activitat antròpica quedés arrasada. El fet que les sorres i el nivell freàtic es trobin a un parell de metres del nivell de circulació actual fa pensar que no hi hagi hagut una activitat humana important en períodes més antics que la industrialització. Ha estat sorprenent, també, la quantitat de runa i material contaminat que s'ha observat en remoure el subsòl

Tot i no haver localitzat els refugis antiaeris, no es pot descartar la seva presència a la vora, ja que es tracta d'un barri amb una destacada presència industrial i obrera que va patir l'aviació feixista durant la guerra a causa d'això. Valorant la intervenció conjuntament amb la de Deslite, ha estat positiva ja que no només s'ha documentat

Memòria arqueològica de la intervenció realitzada a l'antiga fàbrica de gel la Sibèria. Carrer d'Àvila 14-22 i Doctor Trueta 120-134. Codi 028/22.

els dipòsits antics de la fàbrica, sinó que al solar contigu, només uns metres al costat, també s'ha trobat estructures i materials interessants, aquestes anteriors a la fàbrica.

BIBLIOGRAFIA

TATJER, MERCEDES, *La indústria del hielo en la ciudad de Barcelona: La fábrica de Siberia, 1908-1970* en *Historia Contemporánea* 39, pàgs. 513-540. 2010

Pàgines web:

AJUNTAMENT DE BARCELONA: "Història del Poblenou" Data de consulta Març 2023.

<https://ajuntament.barcelona.cat/santmarti/es/el-distrito-y-sus-barrios/el-poblenou/historia-del-poblenou>

ARXIU HISTÒRIC DEL POBLENOU: "Història del Poblenou" Data de consulta Març 2023.

<https://www.arxiuhistoricpoblenou.cat/coneixer-poblenou/historia-del-poblenou/>

INSTITUT CARTOGRÀFIC I GEOLÒGIC DE CATALUNYA

Arxius:

ARXIU MUNICIPAL CONTEMPORANI DE BARCELONA.

ANNEXOS

Annexos 1. Inventari fotogràfic.

1	La solera del patí exterior sent picada.
2	Restes de runa i sorra sota la solera inicial. S'observen els últims compartiments.
3	Pou d'aigua enmig del solar.
4	La solera picada amb graves a sota, on s'intueix un dels dipòsits reblerts.
5	Una de les cales fetes sense control. S'observen sorres sota el ciment superficial.
6	Altra cala sense control. S'observen antics fonaments fabrils i al fons sorres.
7	Tercera cala sense control. S'observa molt de formigó i rastres del fuel.
8	Primer dipòsit localitzat sota la solera, reblerta de graves.
9	Altre punt de vista del primer dipòsit localitzat sota la solera, reblerta de graves.
10	Canonada sota la solera amb el fuel.
11	Restes de fuel escampades pel sediment.
12	El fuel de textura sòlida quan es refreda, enmig de runa.
13	Canonades i una mena de cambra pel fuel sota la solera i runa inicial.
14	Canonades i una mena de cambra pel fuel sota la solera i runa inicial.
15	En alguns trams de la rasa pel mur guia es va picar molta obra antiga i fonament.
16	Fonaments, obra antiga i restes de fuel barrejades.
17	Restes de la canonada, ciment i runa moderna en el moment d'excavar les rases.
18	Restes de sorres barrejades amb runa en alguns trams de la trinxera.
19	La primera rasa del mur guia. Foto de procés.
20	La màquina retroexcavadora excavant la trinxera.
21	Potència de la primera rasa. S'observa el fons de sorres barrejades amb runa.
22	Conductes amb la substància contaminant que connectaven amb l'altra nau.
23	Part de la primera rasa excavada, on semblava que hi hagués un petit dipòsit.
24	Part de la primera trinxera a excavada, s'observa el gruix d'un metre aprox.
25	Potència d'un tram de la rasa pel mur guia. Sorres barrejades amb runa de nou.
26	Tram de la rasa a mig excavar.
27	Potència de la rasa en un altre tram.
28	Potència de la rasa en un altre tram. L'estratigrafia és igual.
29	Tram de rasa amb més presència de runa.
30	Tram de la segona rasa, on es va haver de picar fonament de l'edifici.
31	El fonament picat i el dipòsit limitant la trinxera, plena de runa i aigua.
32	Buidant la rasa feta entre la paret de la Sibèria i el dipòsit.
33	S'observa el ferro de la carcassa del dipòsit.
34	La tercera rasa contenia sorres barrejades amb runa, més brutes a dalt i netes a baix.
35	Part de la paret exterior d'un dels dipòsits desenterrat al excavar les rases.
36	A la cantonada es trobava un pilot que aguantava l'edifici, i el dipòsit al costat.
37	Vista del límit del dipòsit.
38	Obra de maons que protegeix la carcassa de ferro.
39	Cantonada del dipòsit, que sembla recobert de fuel.
40	Cantonada del dipòsit, que sembla recobert de fuel.
41	Cantonada del dipòsit, tapat per runa, sorra i terra.
42	La segona trinxera excavada entre la paret de l'edifici i el dipòsit.
43	La segona trinxera excavada, s'observa tot el fonament picat i extret.
44	Tram de la segona rasa encara sense picar del tot.
45	Excavació de la tercera trinxera, aquesta només amb sorres i terres brutes.
46	Excavació de la tercera trinxera, aquesta només amb sorres i terres brutes.
47	S'observa la sorra bruta i argiles disgregades al fons de la tercera trinxera.
48	S'observa la sorra bruta i argiles disgregades al fons de la tercera trinxera.

49	Tram de la tercera rasa amb sorres més netes al fons.
50	Tram de la tercera rasa amb sorres més netes al fons.
51	Excavació de la tercera rasa. Foto de procés
52	Foto del tall de la tercera trinxera. S'observen dos tipus de sorres.
53	Altre angle de la tercera trinxera.
54	Cala per observar la potència del fonament de la Sibèria.
55	Tram de la tercera rasa amb molt de fonament, pel que s'havia de picar.
56	Recol·lecta de la runa després de picar el fonament.
57	Recol·lecta de la runa després de picar el fonament.
58	Bloc de formigó extret entre la runa.
59	Altra punt de vista de la tercera rasa.
60	Vista des de la Sibèria de les rases pels murs guia. S'observa una estratigrafia igual.
61	La tercera trinxera sent excavada.
62	Foto del dipòsit a tocar la façana, reblerta de runa.
63	Excavació del dipòsit ple de runa i escombraries.
64	Límit del dipòsit, l'obra de maons separa les sorres del dipòsit.
65	Límit del dipòsit, l'obra de maons separa les sorres del dipòsit.
66	Altra punt de vista del canvia entre dins i fora del dipòsit.
67	Vista zenital del dipòsit.
68	Al fons, mesura de la fondària del dipòsit.
69	Foto de detall de les sorres.
70	Vista zenital de la separació entre runa i sorres pels murs de maons.
71	Altre angle del dipòsit reblert de runa.
72	Vista general del solar un cop excavada les rases i havent rebaixat el terreny 0,5 m.
73	Gruix de la tercera rasa.
74	La línia blava de la paret marca 3 m.s.n.m.
75	Primera rasa acabada, la línia blava de la paret marca 3 m.s.n.m.
76	Primera rasa acabada, la línia blava de la paret marca 3 m.s.n.m.
77	Fondària de la tercera rasa en el tram d'entrada a la fàbrica.
78	Fondària de la tercera rasa en el tram d'entrada a la fàbrica.
79	Gruix de la tercera rasa en el tram d'entrada a la fàbrica.
80	La tercera trinxera sense acabar de netejar i aplanar.
81	Gruix del tram entre la segona i tercera rasa.
82	Potència i estratografia del tram de la tercera rasa més allunyat de la fàbrica.
83	La tercera trinxera sense acabar de netejar i aplanar.
84	Cantonada de la Sibèria un cop excavades les rases i rebaixat el terreny mig metre.
85	Foto del terreny un cop netejat, en concret la cantonada.
86	Gruix de la tercera rasa, aquesta vegada de la cantonada de la fàbrica.
87	Foto de la quarta rasa, connecta segona i tercera.
88	Foto final de la primera rasa.
89	Foto final de la quarta rasa.
90	Foto de detall de la cantonada entre tercera i quarta rasa. Foto final.
91	Foto final de la tercera rasa.
92	Foto final de la tercera rasa.
93	El fuel del dipòsit que s'escampa sobre el fonament de l'edifici. Segona rasa.
94	Foto del fuel que s'escampa entre el sediment.
95	Tapa del pou circular dins l'habitació C.
96	Entrada al pou.
97	Interior del pou, ple de runa i escombraries.
98	Obertura anterior tapiada.

99	Dipòsit dins de l'habitació B.
100	Retirada de la primera solera de l'habitació C.
101	Runa i cautxú documentat sota la solera inicial.
102	Runa i cautxú documentat sota la solera inicial.
103	Al retirar la runa s'observa una altra solera.
104	Estat del solar al començar la segona fase.
105	La façana del carrer Àvila ha estat enderrocada.
106	Els murs guies.
107	Instal·lació de micropilots a l'habitació B.
108	La façana de la rasa 2 enderrocada.
109	Interior de la sala C, ple de runa i sorra.
110	Interior de la sala C, ple de runa i sorra, amb el pou al fons.
111	El pou farcit de ciment a l'habitació C.
112	El pou farcit de ciment a l'habitació C.
113	La segona rasa excavada del tot, el fuel a anat aflorant.
114	El dipòsit darrera la façana ha estat reblert de terra i ciment.
115	S'observa l'estructura de ferro del dipòsit en la segona trinxera.
116	S'observa l'estructura de ferro del dipòsit en la segona rasa i el fuel que s'escampa.
117	Picant el mur guia.
118	Retirada de la substància que sembla fuel.
119	La màquina topa amb més fonaments en la segona rasa.
120	La paret del dipòsit deixa anar fuel que absorbeixen les sorres.
121	La paret del dipòsit deixa anar fuel que absorbeixen les sorres.
122	Vista zenital des del dipòsit.
123	Paret del dipòsit, amb obra de maó que envolta la carcassa de ferro.
124	La paret del dipòsit deixa anar fuel que absorbeixen les sorres.
125	Foto de detall del fuel.
126	Foto de detall del fuel.
127	Paret del dipòsit, amb obra de maó que envolta la carcassa de ferro.
128	Paret del dipòsit, amb obra de maó que envolta la carcassa de ferro.
129	Paret del dipòsit, amb obra de maó que envolta la carcassa de ferro.
130	Gruix de la segona rasa, entre la paret del dipòsit i la façana.
131	Foto de detall de la paret del dipòsit.
132	Foto de detall de la paret del dipòsit.
133	Foto de detall de la cantonada de la paret del dipòsit.
134	Gruix de la segona rasa, entre la paret del dipòsit i la façana.
135	Foto de detall de la cantonada de la paret del dipòsit.
136	Segona rasa excavada.
137	Segona rasa excavada.
138	Gruix de la segona rasa, entre la paret del dipòsit i la façana.
139	Gruix de la segona rasa, entre la paret del dipòsit i la façana. Vista zenital.
140	Vista alçada de la segona rasa i el solar darrera.
141	Vista alçada de la segona rasa i el solar darrera.
142	Potència de la segona rasa.
143	Vista alçada de la segona rasa i el solar darrera.
144	Foto de detall de la paret del dipòsit.
145	Canonades amb fuel al llarg de la paret del dipòsit.
146	Canonades amb fuel al llarg de la paret del dipòsit. S'observa com vessa.
147	Runa dins un del dipòsit.
148	Base d'un dels dipòsits.

149	Amb giratòria, es comença a enretirar la runa barrejada amb sorra.
150	Foto de detall de la base del dipòsit.
151	Foto de detall del fuel a la base del dipòsit.
152	Runa dins un dels dipòsits.
153	Foto de detall del fuel que impregna els dipòsits.
154	Rebaix del solar, als laterals dels dipòsits es troben més sorres.
155	Rebaix del solar, als laterals dels dipòsits es troben més sorres. Foto zenital.
156	El fuel vessa des de sota terra.
157	Enretirada de la xapa de ferro del dipòsit.
158	Sobre la base del dipòsit s'observa runa barrejada amb fuel.
159	Enretirada de la xapa de ferro del dipòsit.
160	Enretirada de la xapa de ferro del dipòsit.
161	Enretirada de la xapa de ferro del dipòsit.
162	Enretirada de la xapa de ferro del dipòsit.
163	Enretirada de la xapa de ferro del dipòsit. Vista frontal.
164	Enretirada de la xapa de ferro del dipòsit. Vista frontal.
165	Part de la xapa de ferro tacada amb fuel.
166	Enretirada de la xapa de ferro del dipòsit.
167	Enretirada de la xapa de ferro del dipòsit.
168	S'observa l'interior del dipòsit: escombraries actuals.
169	Les escombraries amuntegades, separades segons el grau de contaminació.
170	Vista general del procés de rebaix i retirada de dipòsit.
171	Vista general del procés de rebaix i retirada de dipòsit.
172	Retirada de runa.
173	Retirada de runa.
174	Les escombraries dins el dipòsit.
175	Les escombraries dins el dipòsit.
176	Retirada de runa.
177	Runa dins el dipòsit.
178	Rebaix dels laterals on no es troben els dipòsits.
179	Al retirar runa, escombraries, etc, van sortint les sorres més netes.
180	Sorres més netes sota dipòsits i runes.
181	Base d'una dels dipòsits, just sobre les sorres més netes.
182	Foto de detall del pou omplert de ciment a l'habitació C.
183	Foto de detall del pou omplert de ciment a l'habitació C.
184	Servei antic de maons entre les sorres netes.
185	Apareixien les sorres netes sota la barreja de runa, escombraria, etc.
186	Foto del tall realitzat a l'hora de retirar els dipòsits, s'observa una potència menor. en aquella zona.
187	Foto del tall realitzat a l'hora de retirar els dipòsits, s'observa una potència menor. en aquella zona.
188	Base d'una dels dipòsits, just sobre les sorres més netes.
189	Base d'una dels dipòsits, ple de runa, just sobre les sorres més netes.
190	Enretirada de la xapa de ferro del dipòsit.
191	Enretirada de la xapa de ferro del dipòsit.
192	Enretirada de la xapa de ferro del dipòsit.
193	Enretirada de la xapa de ferro del dipòsit.
194	Es va deixant les sorres netes, meitat del solar.
195	Es va deixant les sorres netes, meitat del solar.
196	Es va deixant les sorres netes, meitat del solar.

197	Es va deixant les sorres netes, meitat del solar.
198	Es va deixant les sorres netes, meitat del solar.
199	S'observa la xapa metàl·lica amuntegada en un costat.
200	Tram amb molts fonaments al mig del solar, entorn el pou d'aigua de formigó.
201	Vista zenital de la cantonada amb Dr. Trueta.
202	Rebaix de les sorres netes.
203	Rebaix de les sorres netes.
204	Runa amuntegada al centre, esperant a carregar-la en camions.
205	Runa amuntegada al centre, esperant a carregar-la en camions.
206	A la banda del C./ Dr. Trueta la potència de runa era molt menor.
207	Runa contaminada amuntegada esperant a ser emportada.
208	Rebaix de les sorres barrejades amb runa.
209	Rebaix de les sorres barrejades amb runa.
210	Rebaix de les sorres barrejades amb runa.
211	Rebaix de les sorres barrejades amb runa.
212	S'observa clarament quan comencen les sorres netes.
213	Runa i terra barrejada i amuntegada. Sorra neta a sobre.
214	Paret d'un dels dipòsits del solar.
215	Paret d'un dels dipòsits del solar.
216	Picada de la base del dipòsit.
217	S'observa la cap exterior del dipòsit de maons, la xapa metàl·lica, i fuel entre aquestes dues.
218	Retirada de runa davant la paret del dipòsit.
219	Paret d'un dels dipòsits del solar.
220	Paret d'un dels dipòsits del solar. Foto de detall.
221	El dipòsit també estava ple d'aigua.
222	S'observa l'interior del dipòsit, ple de runa barrejada amb sorres i terra.
223	Els micropilots instal·lats al perímetre de l'habitació B.
224	Els micropilots instal·lats al perímetre de l'habitació B.
225	Paret de xapa metàl·lica del dipòsit intern.
226	Rasa de l'habitació B, s'observa el dipòsit i la runa sota la solera actual.
227	Detall de la runa sota la solera actual.
228	Primers anclatges al solar, on només es veu sorra neta.
229	Primers anclatges al solar, on només es veu sorra neta.
230	Rebaix de les sorres netes.
231	Rebaix de les sorres netes.
232	Buidatge del dipòsit davant la segona trinxera.
233	Exterior de la xapa metàl·lica.
234	Exterior de la xapa metàl·lica.
235	Exterior de la xapa metàl·lica.
236	Retirada de la xapa metàl·lica.
237	Retirada de la xapa metàl·lica.
238	Foto de procés, com van quedant les sorres netes.
239	Xapa metàl·lica amb fuel.
240	A la cota 0 surt el nivell freàtic.
241	Interior de la xapa metàl·lica.
242	Interior de la xapa metàl·lica.
243	Interior de la xapa metàl·lica.
244	Tapiat pel mur guia en l'habitació B.
245	Tapiat pel mur guia en l'habitació B.

246	A la cota 0 surt el nivell freàtic.
247	Xapa metàl·lica que es trobava dins un dipòsit.
248	Habitació B un cop buidada la runa. S'observa la base del dipòsit i les sorres netes.
249	Habitació B un cop buidada la runa. S'observa la base del dipòsit i les sorres netes.
250	Habitació B un cop buidada la runa. S'observa la base del dipòsit i les sorres netes.
251	El reblliment del dipòsit dins sala B era runa i el cautxú fosc. Segurament aïllant.
252	Potència del rebaix dins sala B.
253	Habitació B un cop buidada la runa. S'observa la base del dipòsit i les sorres netes.
254	Habitació B un cop buidada la runa. S'observa la base del dipòsit i les sorres netes.
255	Potència del rebaix dins sala B.
256	Habitació B un cop buidada la runa. S'observa la base del dipòsit i les sorres netes.
257	Interior de la sala C, un cop buidat es va tornar a omplir amb les sorres netes.
258	Interior de la sala C, un cop buidat es va tornar a omplir amb les sorres netes.
259	Estat del solar al donar per acabada la intervenció.
260	Estat del solar al donar per acabada la intervenció.
261	Estat del solar al donar per acabada la intervenció.
262	Estat del solar al donar per acabada la intervenció.
263	Estat del solar al donar per acabada la intervenció.
264	Estat del solar al donar per acabada la intervenció.
265	Estat del solar al donar per acabada la intervenció.
266	Reminiscències de la paret d'un dipòsit i el fuel que segueix vessant.
267	Estat del solar al donar per acabada la intervenció.

Annexos 2. Planimetries

Plànols antics de la fàbrica

- 1. Proyecto de ampliación de la sección de cámaras frigoríficas. 1945.**
- 2. Proyecto de instalación de una cámara para conservar hielo -nevera- de 58 mts³. 1950.**
- 3. Plano de cimiento y cubierta. 1973**
- 4. Plano de fachada, sección y patios. 1973**

Planimetria actual

- 1. Planta**
- 2. Secció A-A'**
- 3. Secció B-B'**

LA SIBERIA S.A.^{PP}

FÁBRICA DE HIELO CRISTALINO Y OPACO
Y
CAMARAS FRIGORIFICAS

EJEMPLAR
ARCHIVO

PROYECTO

DE
AMPLIACIÓN DE LA SECCIÓN
DE
CÁMARAS FRIGORIFICAS

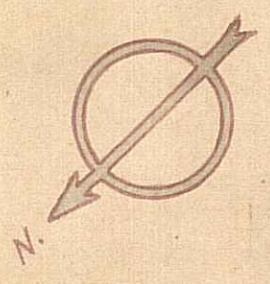
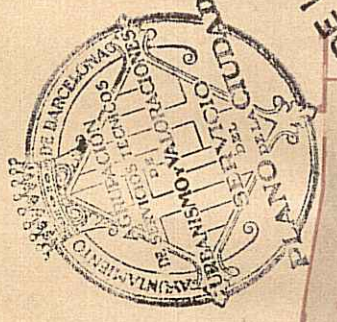
PLANO GENERAL Y EMPLAZAMIENTO

El Peticionario:
LA SIBERIA S. A.
Un Director.
[Signature]

Barcelona 10 de Enero de 1945.
El Ingeniero Industrial

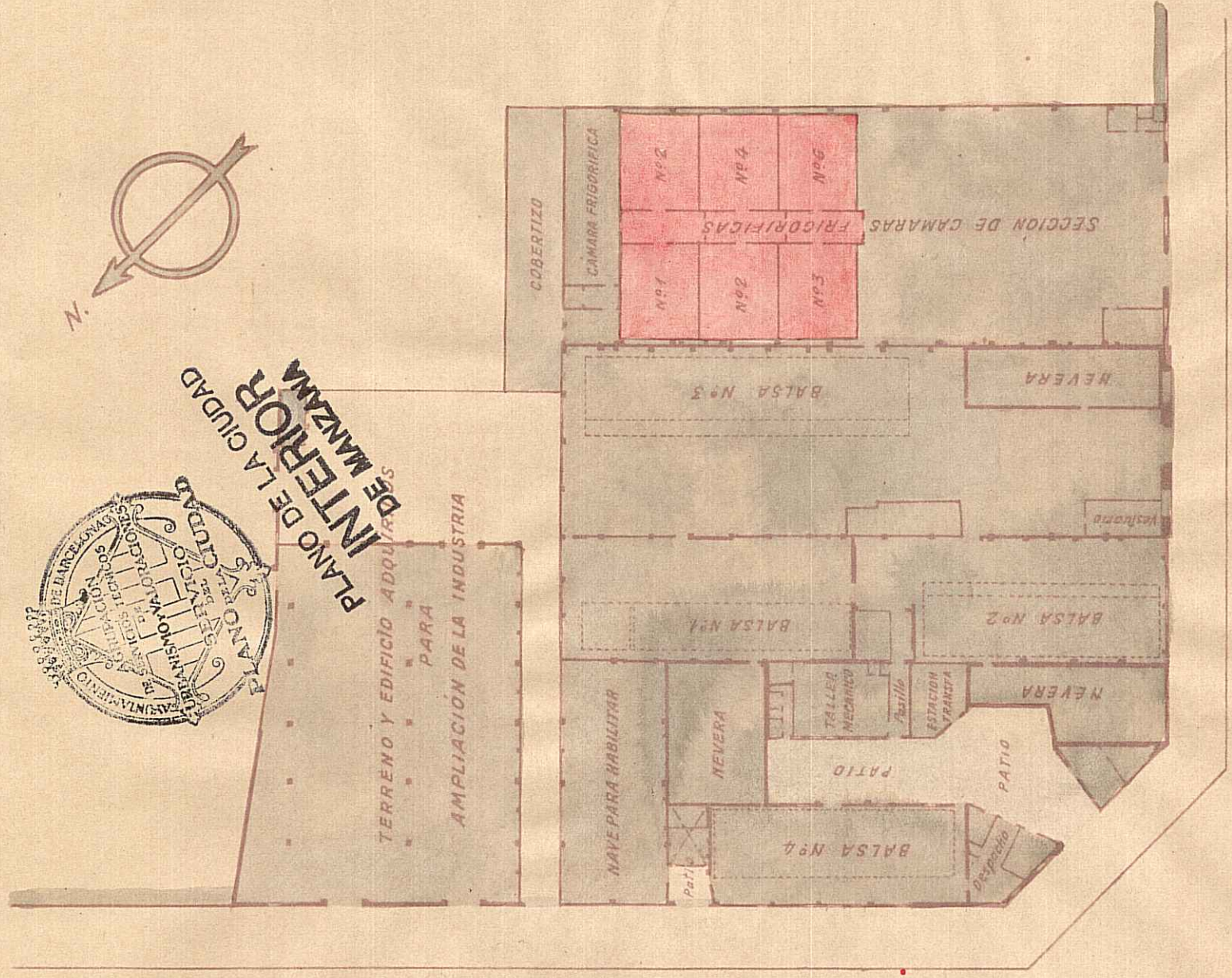
[Signature]
m. n.º 88.132

CONFIRMAR
El Arquitecto Jefe del Servicio.
[Signature]

PLANO DE LA CIUDAD
INTERIOR
DE MANZANA

CALLE DE WAD-RAS - Nos 120 AL 130

CALLE DE AVILA Nos 16 AL 24

LA SIBERIA S.A.

FÁBRICA DE HIELO CRISTALINO Y OPACO Y CÁMARAS FRIGORÍFICAS

PROYECTO

DE
AMPLIACIÓN DE LA SECCIÓN
DE

BIENAVAR
ARCHIVO

CÁMARAS FRIGORÍFICAS

PLANO DE DETALLE

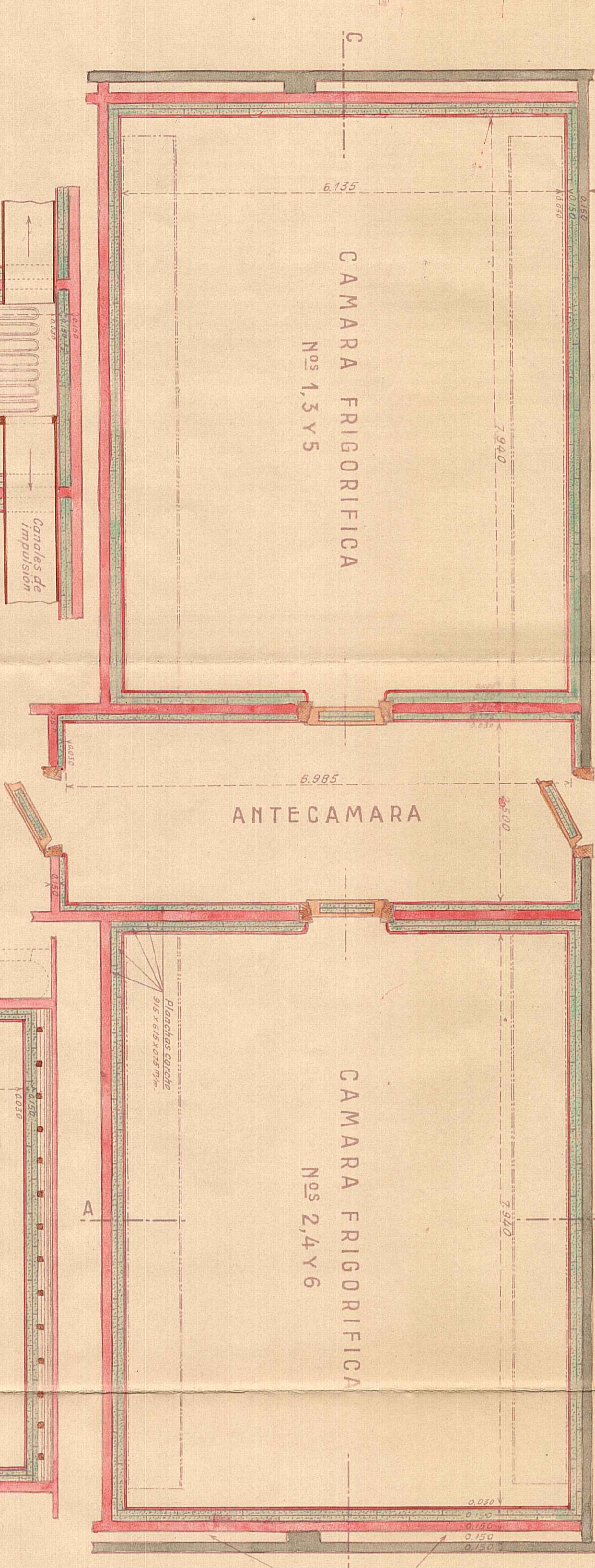
El Peticionario
LA SIBERIA S. A.
Un Director

Barcelona 10 de Enero de 1945
El Ingeniero Industrial

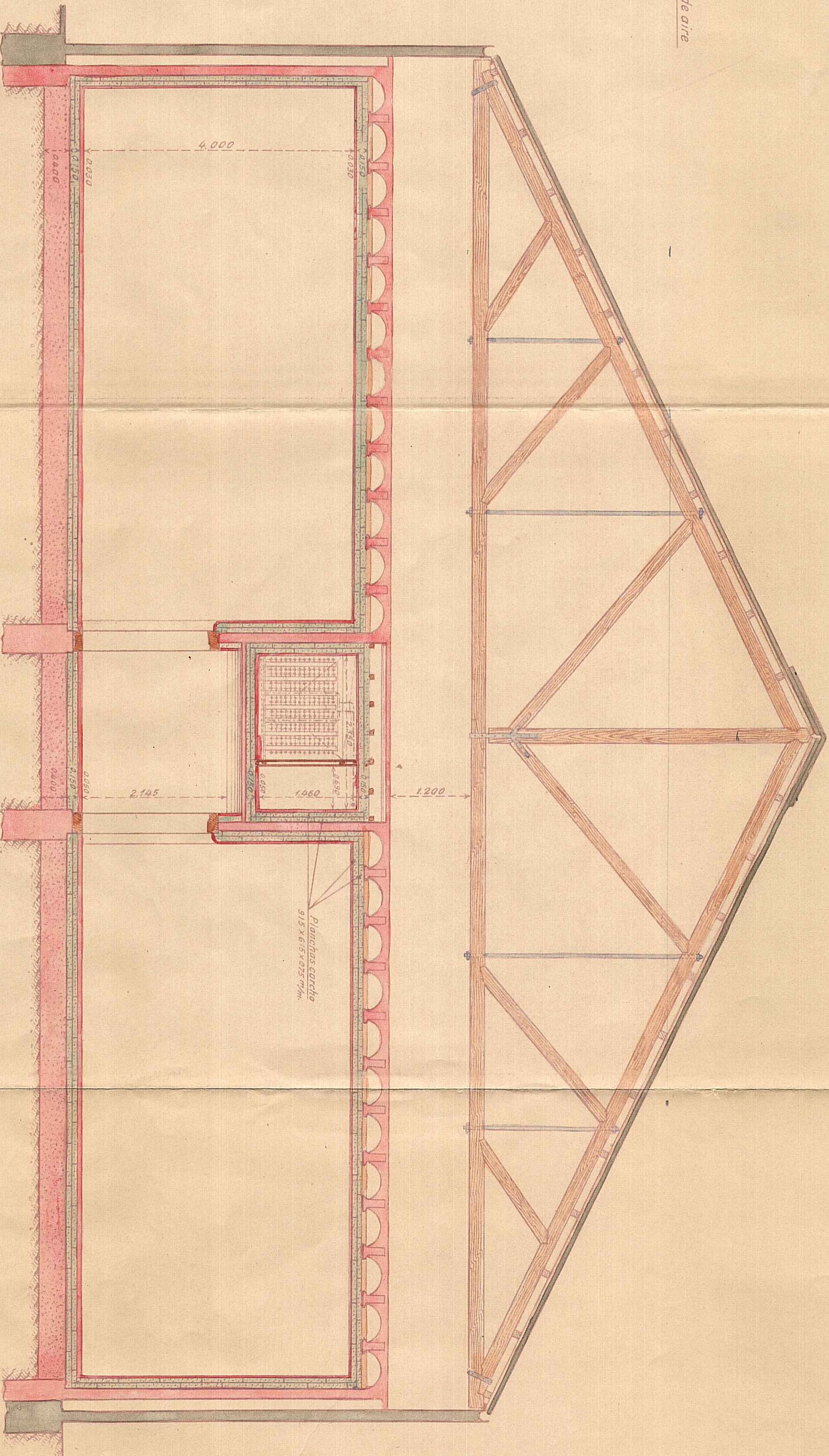
M.º 18.132

El Arquitecto jefe del Servicio

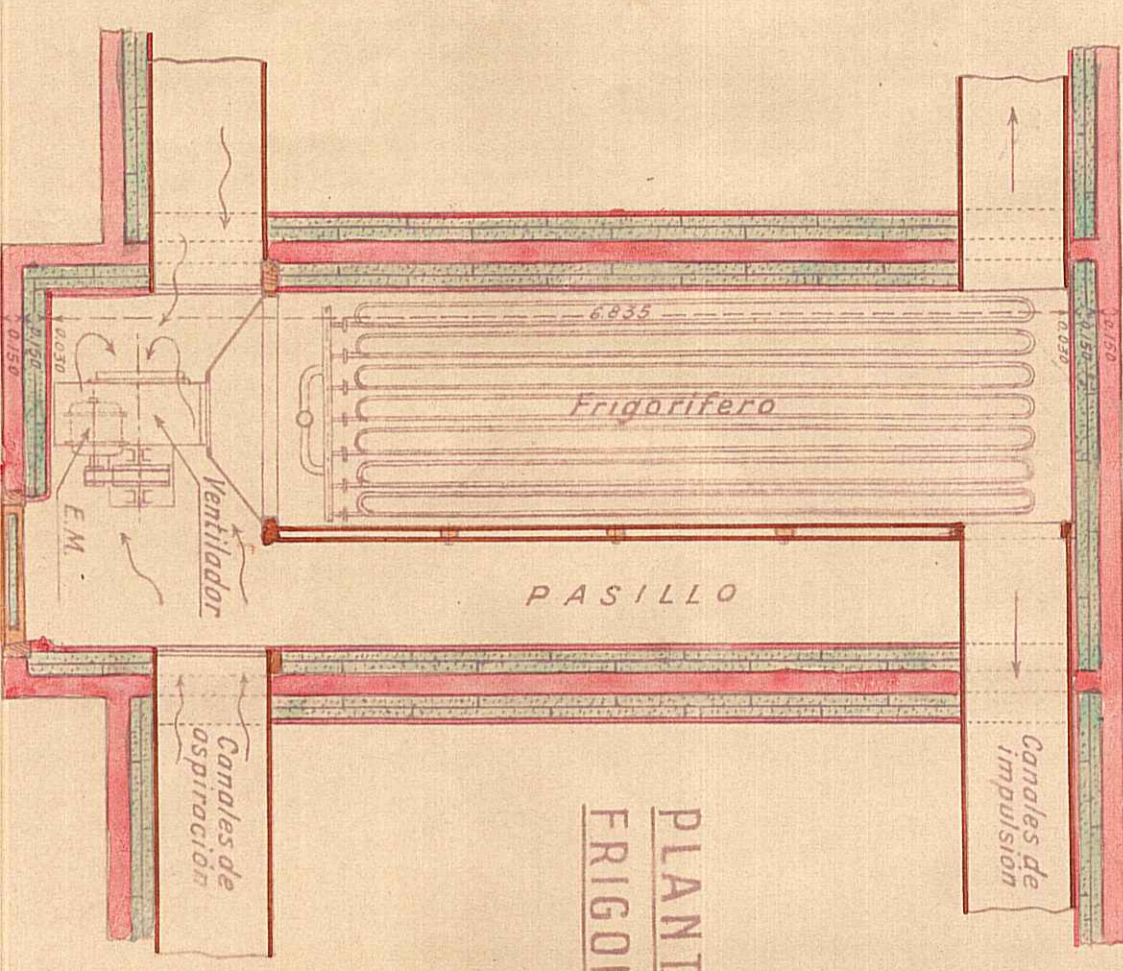
PLANTA BAJA

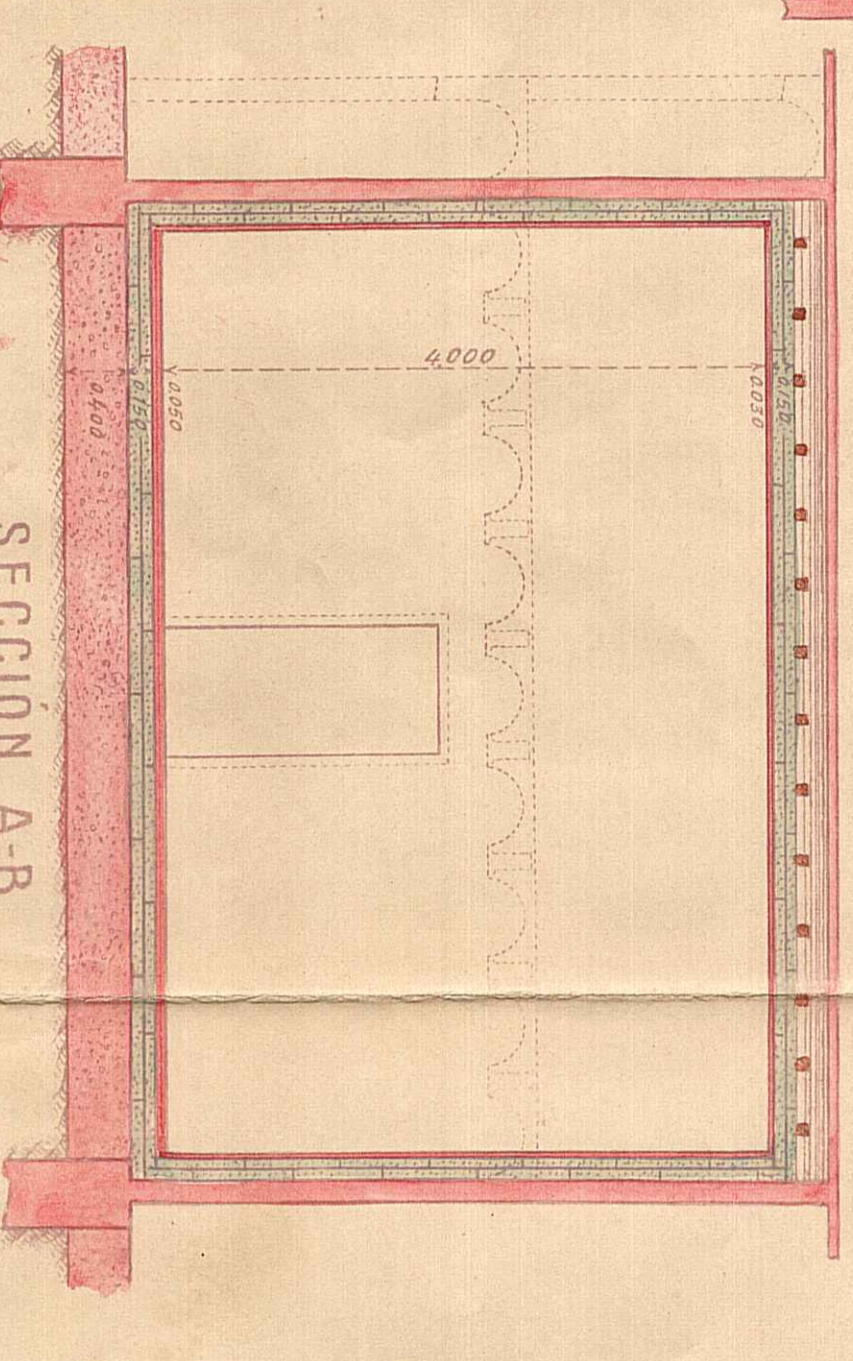
SECCION C-D

PLANTA DEL FRIGORIFERO

SECCION A-B

Escala 1:50

LA SIBERIA S.A.^{DA}

FÁBRICA DE HIELO CRISTALINO Y OPACO
Y
CAMARAS FRIGORIFICAS

LISTA DE
ARCHIVO

PROYECTO
DE

INSTALACIÓN DE UNA CAMARA PARA
CONSERVAR HIELO (NEVERA) DE 58'00 MTS.?

PLANO GENERAL - EMPLAZAMIENTO
Y DETALLE

Barcelona 10 de Enero de 1950
El Ingeniero Industrial

El Peticionario:

LA SIBERIA S.A.
Un Director

J. L. Rubel
Ingeniero Industrial
Inscripción nº 1933

VISADO por la Asociación
Nacional de Ingenieros Industriales. - Agrupa-
ción de Barcelona.

Barcelona, 3 - FEB. 1951

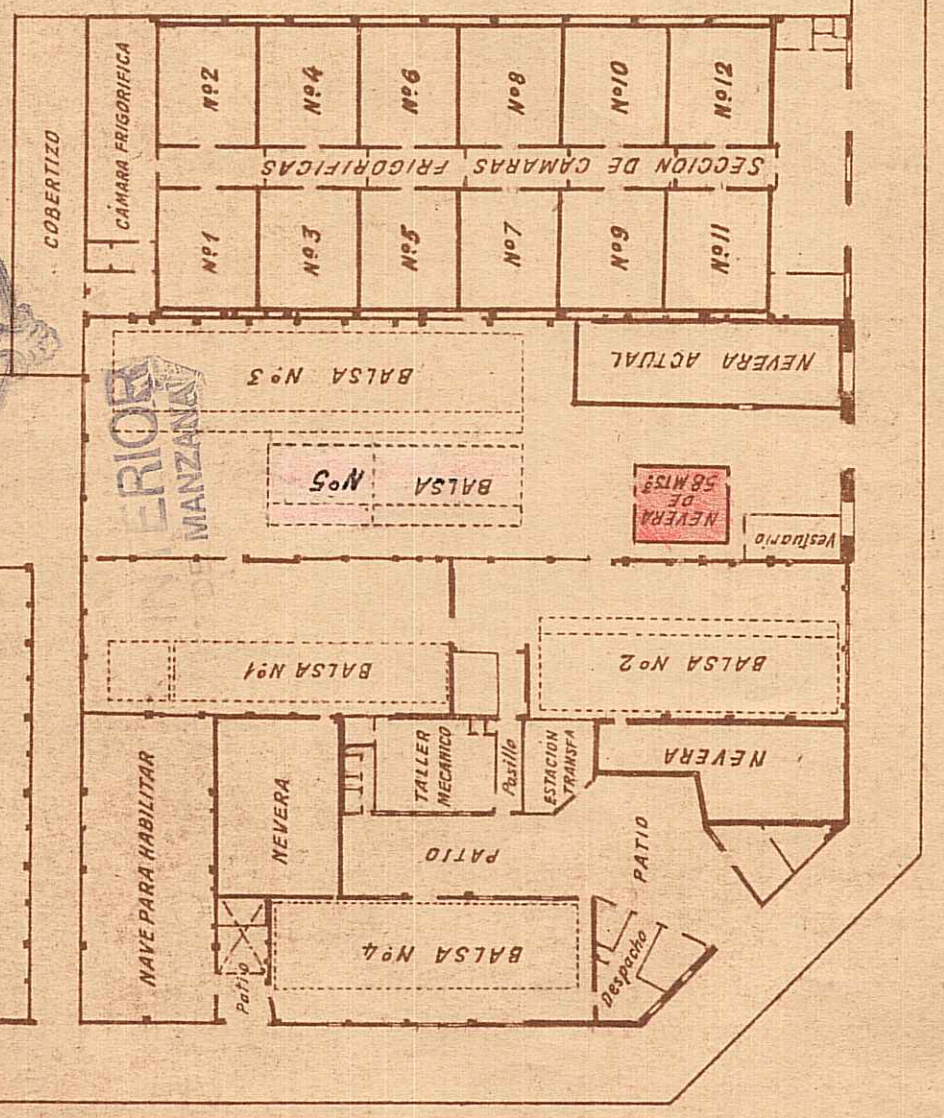
El Secretario

Alfonso...

TERRENO Y EDIFICIO ADQUIRIDOS MANIS Y VALORACIONES
PARA
AMPLIACIÓN DE LA INDUSTRIA

SERVICIO DE
VALORACIONES
DE LA CIUDAD

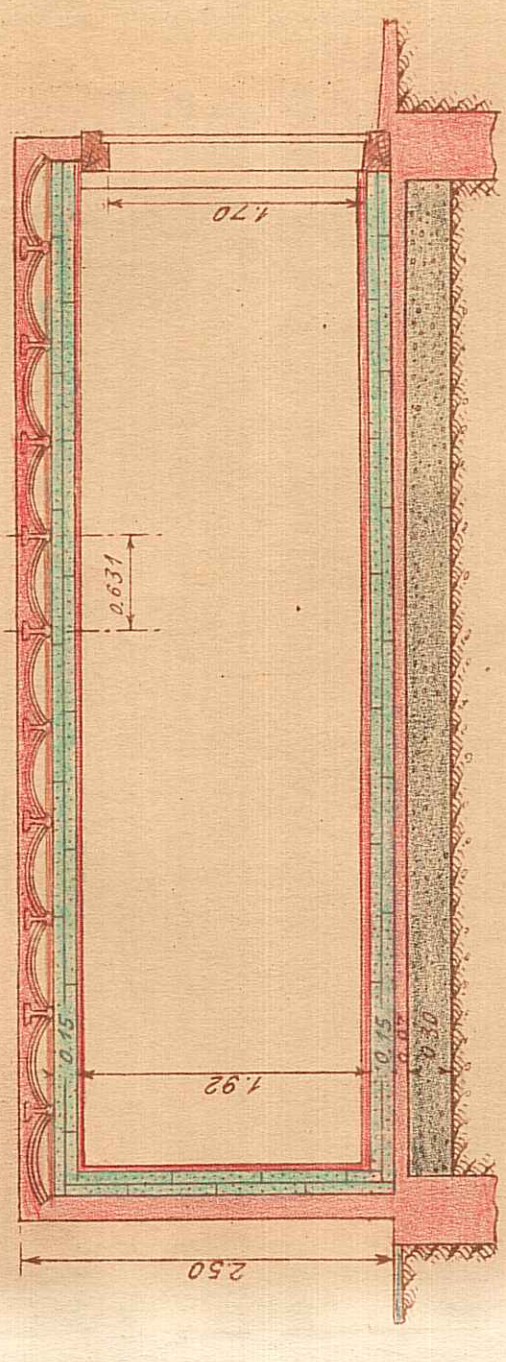
CALLE DE AVILA NOS 16 AL 24

Escala 1:500

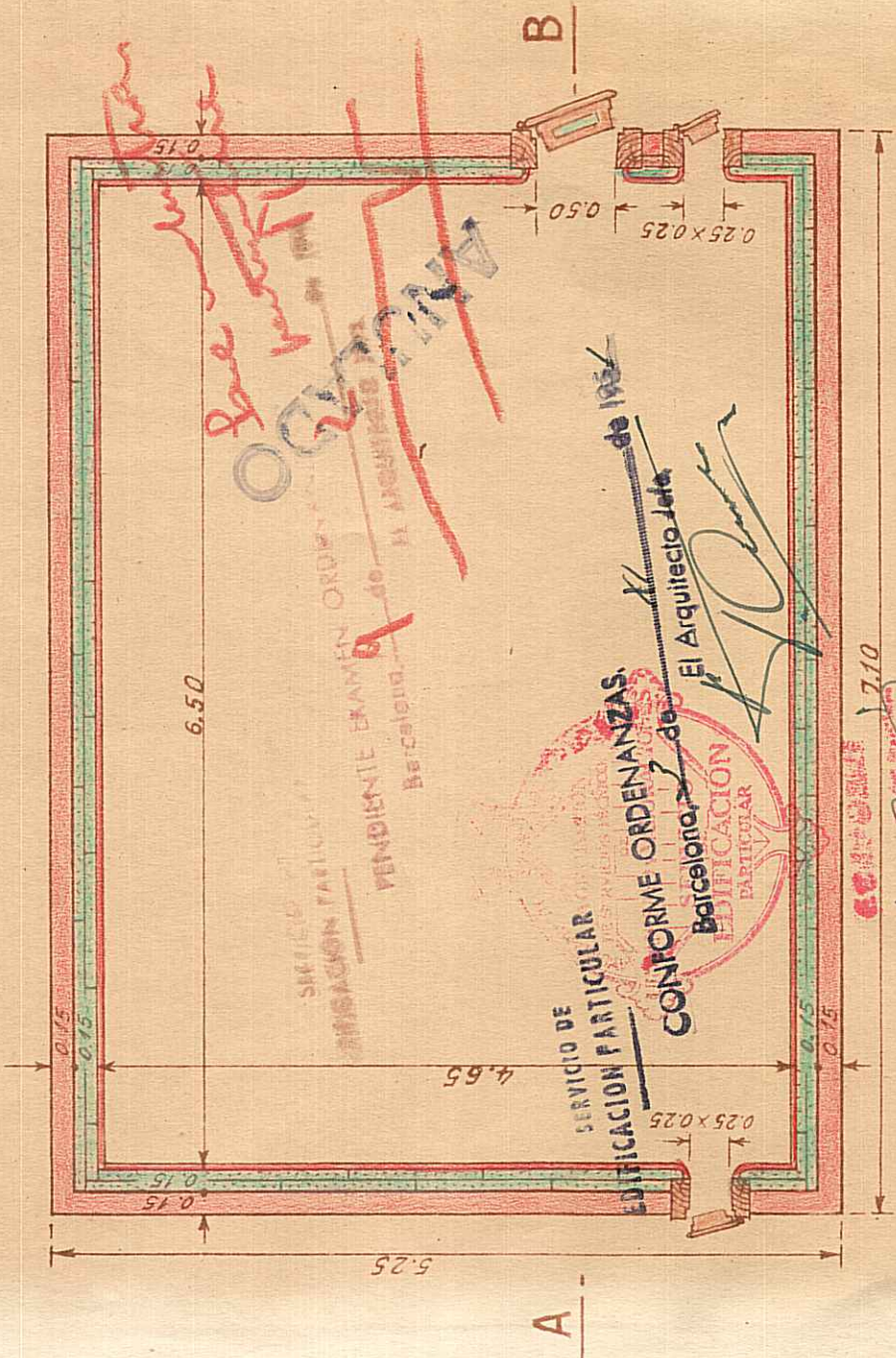
NEVERA DE 58'00 MTS.?

Escala 1:50

SECCIÓN A-B.

PLANTA

A

Escala 1:50

NARCISO BALLO ANDREU
Doctor arquitecto

EJEMPLAR ARCHIVO

fructuoso

565 / 73

EL PROMOTOR

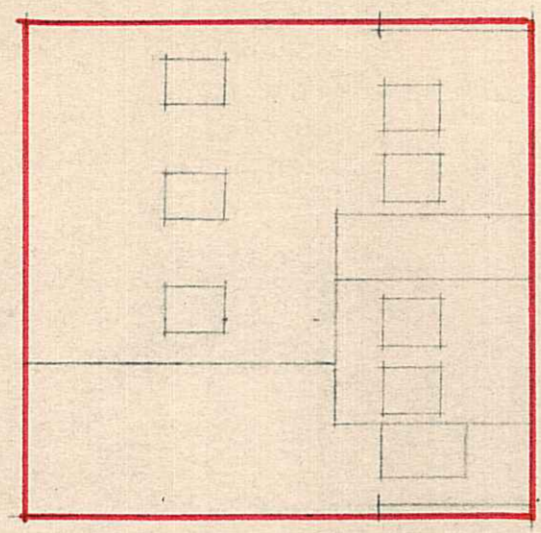
AYUNTAMIENTO DE BARCELONA
UNIDAD OPERATIVA DE EDIFICACION E INDUSTRIAS
SERVICIO DE EDIFICACION PARTICULAR
CONFORME:
El Arquitecto Jefe del Servicio

fructuoso

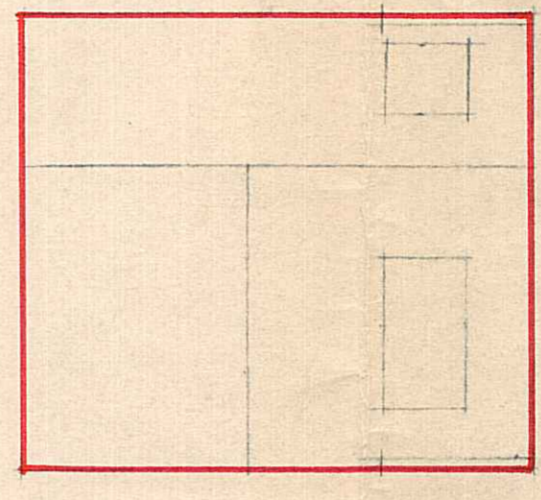

Edificio de...
Contenido...
EL ARQUITECTO JEFE

Solicitud Dada en...
Ley 4 Nov. 1961 Orden 8 Mayo 1964
COLEGIO OFICIAL DE ARQUITECTOS DE CATALUÑA Y BALEARAS
MARZO 1973
REQUERIDO AL...
Por Colaborador

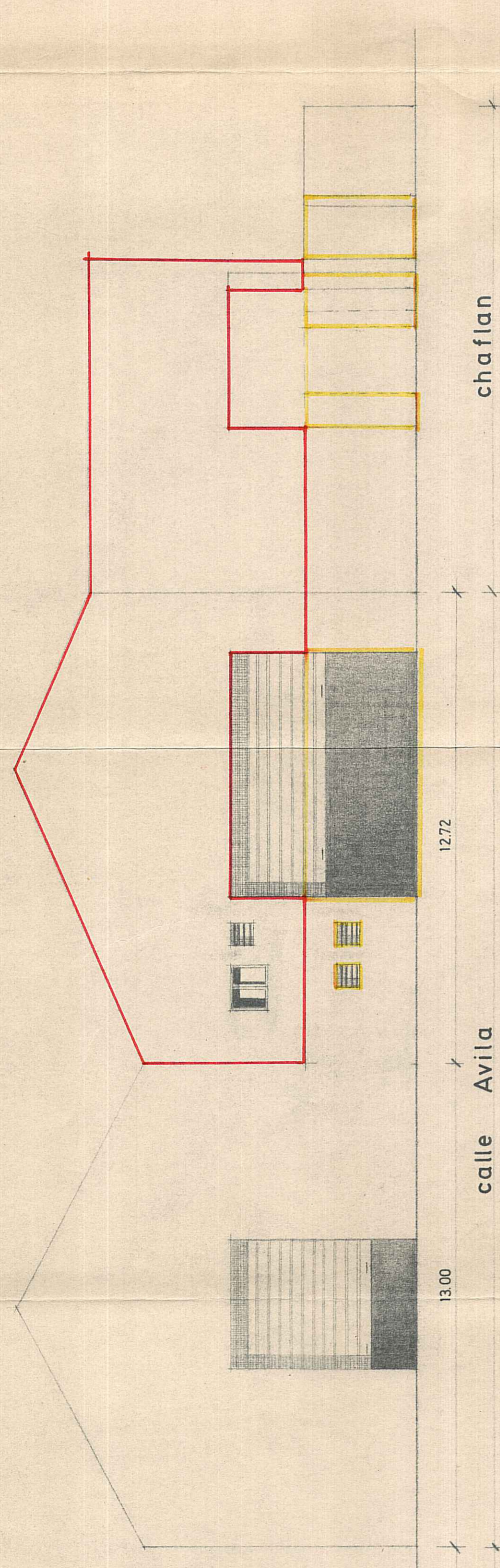

Patio A

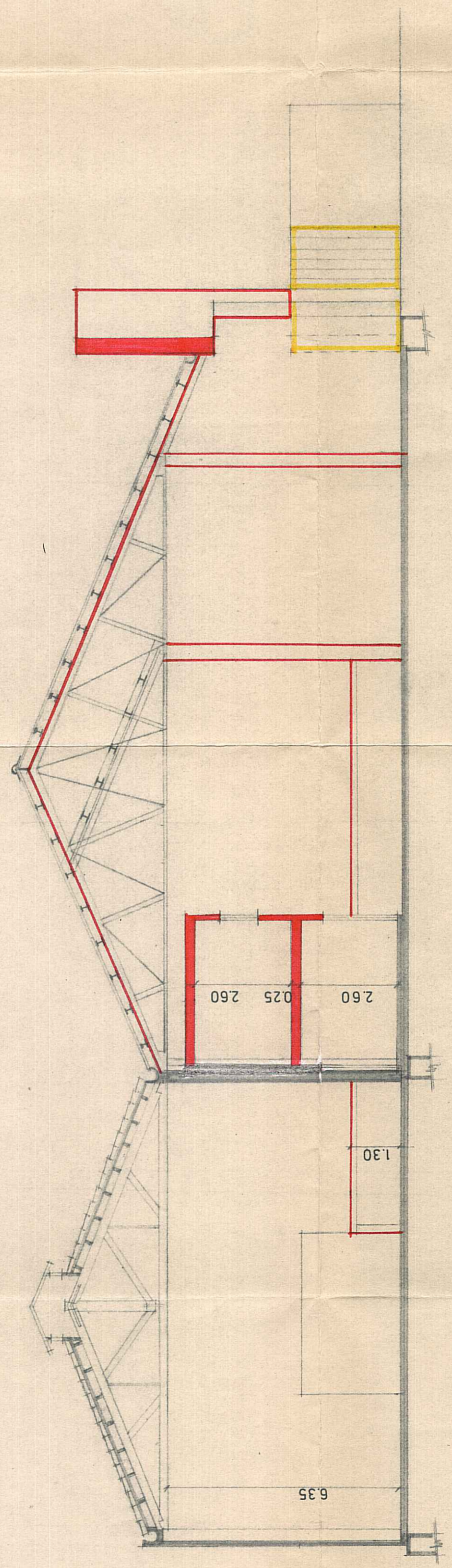

Patio B

desarrollo patios

chaflan

seccion a - b

EL ENMENDADO VALE

fructuoso

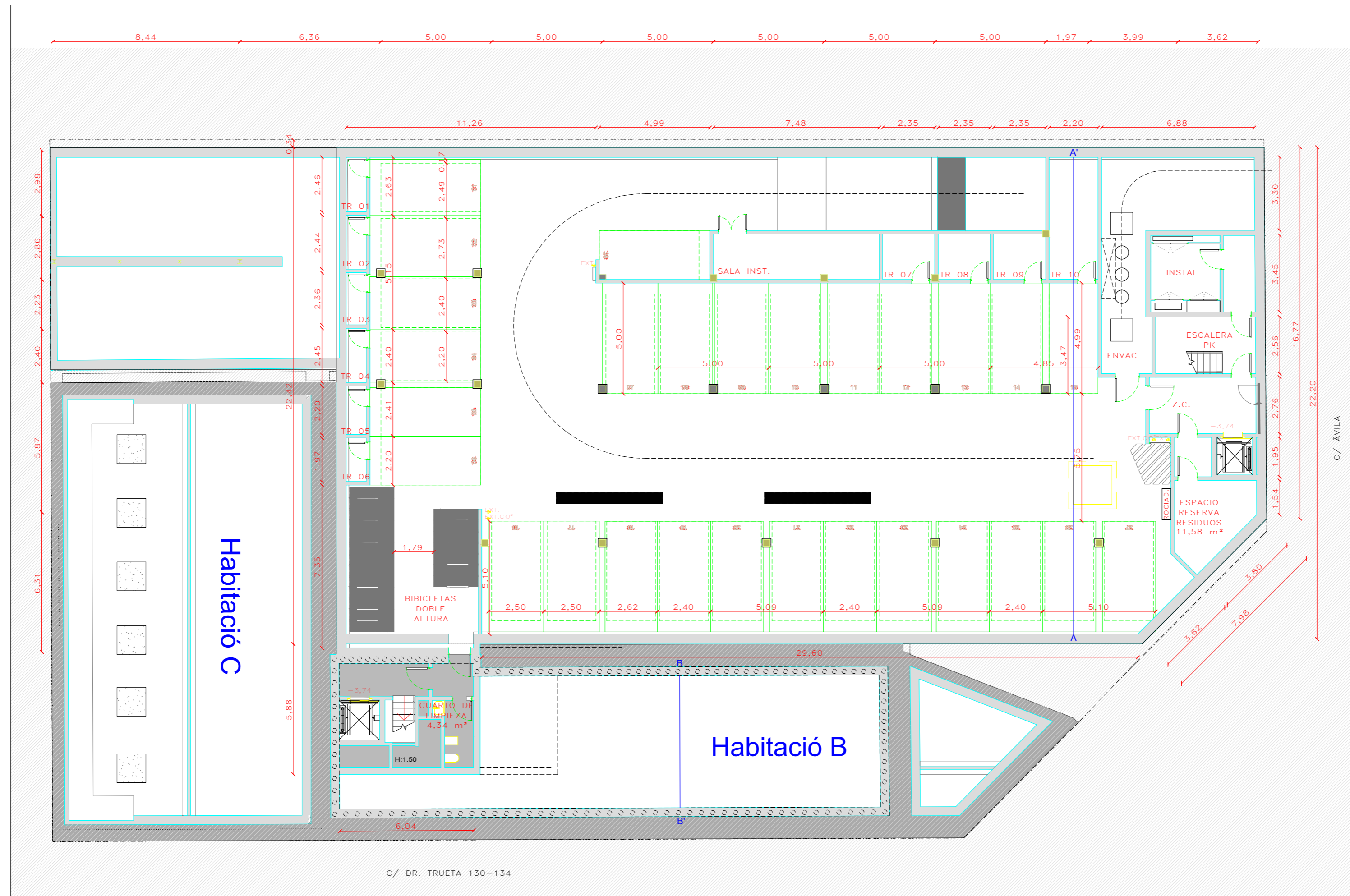
Intervenció arqueològica

Seccions:

A-A'

B-B'

Andrew Kelly

PROYECTO EJECUTIVO 20001
 Transformació recinte industrial
LA SIBERIA / 39 Loft

SITUACIÓN
 C/ ÀVILA, 14 - C/DR. TRUETA, 130-134 08005, BARCELONA
 CLIENTE

MRE-III-PROYECTO TATORCE S.L.U. B-02908580
 ARQUITECTURA

ALBERT BLANCH SEGARRA A-60630191
 MERCÈ CONCA GÓMEZ BCARq SAP
 ESTRUCTURA

BBG ESTRUCTURES

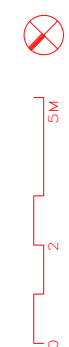
ESTUDIS ESL

SERIE ARQUITECTURA

PLANO
 A2-PLANTAS
 DISTRIBUCION / SUPERFICIES
 PLANTA SÒTANO

A1 1/100 A3 1/200
 21/06/2022

A2.1.01

Planimetries. Seccions A-A' i B-B'

Andrew Kelly

La Sibèria. Codi 028/22

